

ОТ ЗАСЕДАНИЕТО НА ХУДОЖЕСТВЕННИ СЪВЕТ НА НАЦИОНАЛНИЯ
АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ" ЗА ПРИЕМАНЕТО НА СМЯСТЕ
НА СВЕТОСЛАВ ГЕНЕВ КЪМ ПОСТАНОВКАТА НА З.А. КРИКОР АЗАРЯН
"КРАЛ ЛИР" ОТ ЛЕКОНИР - СЕЗОН 1978/1979 г.

11 септември 1978

ПРИСЪСТВУВАЩИ:

1. Дико Бучеджиев
2. Филип Филипов
3. Крикор Азарян
4. Ванчо Ванов
5. Илиана Друмева
6. Антония Каракостова
7. Сава Ташъмов
8. Николина Леова
9. Виолета Гинцева
10. Рачко Ибанджиев
11. Георги Черкелов
12. Виолета Бахчеванова
13. Светослав Генев
14. Кирил Нежелчев
15. Венера Гаследникова
16. Александър Григоров
17. Александър Панков
18. Владимир Карамихов
19. ~~Ванчо~~ ^{Подпомогани} Атанасов
20. Александра Маринова

~~Ванчо~~ ^{Подпомогани}

ДИКО ЗУЧЕДЖИЕВ - открива засежанието на художествения съвет с дневен ред обсъждане скиците на декора към постановката "Крал Лир" на художника Светослав Генев и му предоставя думата.

СВЕТОСЛАВ ГЕНЕВ - представя и пояснява скиците.

От многото възможности, които предоставя на творците трагедията на Шекспир, ние с режисьора - каза Св. Генев - се сприхме на едно единно решение на сценичното пространство, което да създава цялостна картина, цялостен образ на спектакъла. Това е една бяла стъпаловидна пирамида, която ще даде метафората за иерархичния, стъпаловиден модел на света на Лир. В пролога, както го замисляме с режисьора, всички герои ще бъдат вписани в нишите на тази пирамида - на върха Лир, под него неговите три дъщери, отдолу в един приблизителен иерархичен порядък останалите действащи лица. Трагедията ще започне от този ред на нещата и обществото, който предстои да се разруши в представите на Лир, да рухне и да се разпадне. Основното внушение, което сме търсили това е да създадем една цялостна картина, която да внушава пуста и всичко друго да се разгръща като епизоди на фона на този пустощ. В хода на действието има възможности тази пирамида условно да се разцепи, да се пропука като айсберг, да се разпадне и вътре в комбинацията на нейните три съставни елемента да се разиграват отделните сцени като парафраза на пустоша. Това ще стане в сцената на бурята - това е крушението на представите на Лир за света, в който е живял, той рухва пред очите му. Смятаме че ще се постигне метафората за катастрофата

в съзнанието на Лир и с пропукването и разпадането на пирамидата на отломъци. Свръхзадачата, ако мога така да се изразя, на решението ни е, че при трагическите сблъсъци с истината на живота, когато човек е изнесен на гребена на промените, човешкото съзнание не може да понесе тези промени. Отломъците от пирамидата ще дадат възможност за разиграването на различните епизоди и ще внушават легато образа на пустинята. В една от тях е приютен на Лир по време на бурята в пещерата. Друга ще бъде използвана като портал. Но всички тези комбинации за различните епизоди са модификации на цялостната картина - пустоша. За неговото внушение ние смятаме, че много ще попринесе бялата територия на пода, бялата фактура на пирамидата, черното небе над тях - нещо което ще внуши една по-абстрактна картина, малко напомняща лунен пейзаж. Потърсили сме съзнателно тази острота в декора и смятаме, че тя ще е адекватна на нерва на пиесата с нейните философски и емоционални върхове и падове. Затова в декора се движим в стойности от бяло до черно. По този начин промените в декора не са промени на цялостния образ, а негова модификация и тези промени надхвърлят рамките на техническата необходимост. Сами по себе си и в сценичното си движение тези отломъци ще внесат много динамика и драматизъм. Експресията на бож ще бъде претакена в тревожното катастрофално сближаване на обемите на тези отломъци - като два хълма, в чиято основа ще се води битката. Самите обеми в движението си един към друг крият агресивност, извисяват картината на метафорична висота. В пукнатините на тези отломъци като чер-

всички в лъбълка ще се вкопчат в двубой Влгар и Викмънд и в същото време сме потърсили и алузията за техния бой като на арена, като древни гладиатори, наблюдавани от другите лица възкачили се по пукнатините на отломъците.

В екстериорните картини е търсено най-вече внушението за пустоша, за нищото. В тази черно бяла пустиня като въглен ще припламва червената мантия на Лир, Корделия, която е решена в топла оранжева гама, с един тъжен отенък в цветовете близо до земята.

Не се използват и възможностите на колите - това тук са дълги голи маси, които са подредени в ритъма на стъпалообразната пирамида и сякаш я продължават безконечно. Това е сцената, когато на Лир е отказана храна. На скицата не можах да предам всички възможности и подробности на тази сцена. Над масите ще се вижда отначало гъстата гора на пиките на рицарите на Лир, които ще създават една ажурна стена и ние постепенно ще виждаме как оредяват редиците на рицарите и техните пики.

За сцената на ослепяването на Глостър ние отново се връщаме към пирамидата, чиито прозорци-ниши в момента на ослепяването сме замислили да блеснат с много силна студена светлина. Ослепяването на Глостър ще стане след една салонна сцена на обед - тук ще звънят чаши, а някъде отвътре, зад белите стени на замъка ще долитат до нас стенанията на Глостър. В тази сцена ние търсим гезиса и механизма на жестокостта. На този салонен обед ще присъствува и сина на Глостър, който деликатно ще се оттегли преди докарването на баща му. На стария Глостър ще бъде поднесена чаша в знак на примирие, ако той

отстъпи, но Глостър ще плисне в лицето на зет си чашата и освирепялия му зет ще се хвърли, за да избоде очите му. За решаването на самото избождане ние имаме още проблеми да решаваме. Имаме идеята върху Глостър да се хвърли ~~с~~ ~~едно~~ едно бяло покривало, което с избождането на очите му да се окървави, но в същото време да продължава да прикрива фигурата му, за да избегнем натурализма. В момента на избождането на очите от прозорците-ниши на замък ще плисне студената светлина на пирамидата. Замъкът ще се разцепи, за да погълне слепеца. С това ще завърши II част. Първата част ще завърши с Лир пред замъка, който се пропуква и с началото на бурята.

Картината на пустинята е парафраза на целия образ. В сцените на бурята Лир и Шута ще се движат с едно бавно блуждаещо движение като корабкрушенци в лежено море.

Облъсъка на двата лагера го решаваме по следния начин. Лагера на французите внушава идеята на Корделия да върне Лир към неговото статукво. Това ще бъде една нова модификация на пирамидата. Лир ще бъде на върха ѝ отново, в ниша от тъл, заедно с лекаря. Лир ще осъмне сякаш на кратера на вулкан. И неговото слизане по тези стълби, опасали пирамидата, трябва да прозвучи като отказ от вертикалната връзка на краля с другите.

Английският лагер е даден като тревожен, горящ замък, в поножието на който става двубой.

Няколко думи за костюмите - в тях се подчертава отново контрастът на декора бяло-черно с оловно-сиви преходи. Червеното ще се повтаря в костюмите с различна дозировка и нюанси - мантия, колан, подплата на наметка.

Режисьорът, за да избегне традиционното решение, поиска костюмът на Мута да бъде като една парочия на Лир. Неговата шапка обърната наопаки ще наподобява корона - едно решение, което има плебейско-карнавална основа. Мутът има в костюма си голяма кожена яка и всичко в него нелепо трябва да звучи в атмосферата особено на пуста.

Костюмите на Мута и Лир са изградени привидно паралелно, но Мутът ще пародира Лир без да се изпада в безвкусице или игрива традиционност. Мутът това е безпардонната истина и затова външно е парочия на Лир с неговите заблуди.

В костюмите сме се постарали да повторим пирамидалния обем на декоративното решение. Като тропоска през костюмите и през цялата картина върви червеното и ще създава един тревожен, напрегнат ритъм. По време на митарствата на героите - костюмите им постепенно ще се превръщат в дрипи - ще достигат до своя парадоксален, нелеп вид. Те ще дадат другия вариант на разрухата, търсили сме едно наслояване на биографиите, което ще постигне лесно с две-три версии на един и същи костюм докато той се превърне накрая в жалка дрипа.

Не можах да ви запозная с още четири скици на костюми, които по ред причини тази сутрин като тръгнах за София не можах да взема от ателието си, но допълнително ще ви ги изпратя. Аз свърших.

ДИКОМ ВУЧЕДМИЕВ. Дава думата за въпроси и изказвания.

РАЙЦИН РАЙЧЕВ. За мене е ясно, че другарите Азарян и Генев дълбоко са премислили нещата. Експозето на художника ни въведе и към режисьорското експозе на постановката. Това, което ни се предлага е адекватно на намеренията им. Смятам,

че това е силно, изразително решение и дай боже и на сцената да се постигне същата експресивност, която има в скиците. Този човек приеме концепцията на режисьора и художника, към декоративното решение нито не би могло да се прибави - то отговаря на техните философски намерения. Особено интересна е находката с контрастиращите черно и бяло - за мен тя е много силна и много въздействаща. Харесвам декора и го приемам.

ВАНЧО БАКОВ. И на мене декора ми прави силно впечатление, в него наистина е залегнала философската и поетична концепция, за която говори другарят Генев. Имам два въпроса - какво ще бъде финалното решение - при онази голяма човешка мисъл на Лир "Гледайте!" ще остане ли пирамидата или ще се изтегли с колите. Лук режисьорът и художникът има над какво да мислят и имат и време да мислят. По това "Гледайте!" е най-кулминационният момент във философското прозрение на Лир и трябва да се намери и адекватното му декоративно решение за финала.

Ама нещо, което ме смущава. Този бял под в пропорциите си с тази бяла пресечена пирамида - да не се получи ефектът на ходене по пясък. Би ми се искало да не се дава илюзия за пясък. Като фактура ми се ще тази пустиня да бъде по-скална, като лице олющено от едра шарка.

МИКОЛ АЗАМИ. Искам да направя едно допълнение към думите на художника. Бие ще правим една северна, зимна версия, действието ще се развива при сняг, върху сняг. Тези отломъци ще бъдат като айсберги, като снежна пустота ще е сцената. Не играя на студ.

БАЧО ВАНОВ. Студ - това много ми допада. Костюмите са много хубави. Вол се от короната върху главата на Мута. Иначе идеята костюма на Мута да повтаря и пародира Лировия е интересно хрумване - но ми се ще поасоциативно, по-фино да става това напояване в двата костюма.

КИРИЛ ПЕДЕЛЧЕВ. Приемам декора в неговата графична изразност и в обяснението на техническите намерения на художника и режисьора. Смятам, че неговата обемна графика ще даде сериозен образ на пиесата. Виждам, че доста механика е включена - нещо което доста ще ангажира театъра за осъществяването на това начало на виждането на пиесата. Художникът и режисьорът трябва да намерят точната пропорция на обемите, за да има вертикална видимост от цялата зала. За костюмите бих направил една препоръка за по-точен адрес. Би ми се искало едно по-условно приближаване на костюмите към декора. Приемам решението.

ВЕНЕРА НАСЛЕДНИЦА. Приветствувам решението и намерението на режисьора и художника за "Лир" и направо пристъпвам към костюмите. Основа на костюма при Генов е пенюлата - тя още повече трябва да се подчертае като скелет на костюмното решение и ще се върже тогава по-точно с декора като най-стария първообраз на човешката дреха - свободно падаща по тялото с дупка за главата. Постановката е много сложна и проблемите с които най-вече ще се сблъска театъра е намирането на точните материали за костюма, звучането на текстила, съпоставянето на материалите. Другарят Генов в това отношение трябва много точно да прецени нещата. Ра добър час.

ГЕОРГИ ЧЕЛВАКОВ. Респектира ме обединеното решение, на което са

се спрели авторите на спектакъла. Разбирам колко трудно е било да се избяга от илюстративността и да се намери характера на цялото. Споделям опасенията, изказани тук за техническата реализация. Но нека да не гледаме на осъществяването на декора графично, а да гледаме бяло. Затова наистина, за да се осъществи този декор в театъра трябва да се извърши революционен скок в техниката - нещо, което ни е крайно необходимо. Привлича ме много идеята за студа, за северното внушение на декора. На мен даже ми се ще да бъде даже не конкретен сняг, а внушението за една изстинала планета, за мъртав прах. В скиците наистина навсякъде звучи пустинята. По отношение на костюмите - добре е да се помисли за малко изчистване. Сега принципът в костюма е приближаване към историческата достоверност, а може костюмът да се приближи още към условността на декора. Подробностите в костюма трябва да се изчистят - да се заменят с един характерен елемент. Вашият спектакъл трябва да бъде динамичен, а сега има малка опасност костюмът да звучи малко библейски. Затова трябва да се помисли за един елемент към костюма, който да носи информация за всеки герой и публиката още в гръб да го познае в тази многолюдна трагедия. Художникът много добре постига цветната графика в костюма - но все пак в костюмите на всеки трябва да има по нещо категорично, за да облекчи зрителя с информацията си. Иначе харесвам много и костюмите, и декора.

РАЧКО ИВАНДМИЕВ. Харесвам и аз много решението за студа, за този лунен пейзаж. Решението за костюма на Пута наистина е изненадващо - хрумва ми следната идея: не би ли могло

да се почне с костюма на традиционния шут и постепенно в хода на действието този костюм да се превръща в пародия на лировия костюм. Приемам иначе - даже с възторг - и декора и костюмите.

НИКОЛИНА ЛЕЛОВА. Силно впечатление ми прави декоративното решение. Костюмите наистина трябва да се поизчистят и да се приближат към условността на декора. Имам един въпрос - тази пирамида, тези отломъци от какъв материал ще бъдат направени.

СВЕТОСЛАВ ГЕНЕВ. Пирамидата ще бъде конструктивна, масивна.

КРИКОР АЗАНИ. Искам да отговори на въпроса на Ванчо Ванов за финала. От експозете на Генев вече стана ясно, че за нас тази пирамида е един модел, една структура на обществото. Това са представите на Лир за обществото, с които започва трагедията и самата трагедия е критика на съществуващата структура на живота - говоря за Шекспировото време. Този образ, който повтаря структурата на кристала в хода на действието се пропуква, разцепва и във финала ние вече не можем да се върнем към първоначалния вид на пирамидата. Спрели сме се на два визуални образа за финала - първото е едно действие между руините на представата на Лир за обществото. Другото решение е да се затвори структурата, но като мавзолей, като палтеон и да вгради телата, живота на тези хора, който сме проследявали. Финалът ние го разглеждаме не толкова като отговор на "Вижте! Вижте!" а да се рамкира мисълта на цялото, кардиналният проблем на пиесата.

ДИКО РУЧЕВЛИВ. Като имам предвид изложението на художника и обясненията на режисьора пред нас наистина има едно изо-

бразително решение, което отговаря на развитите идеи. Имаме всички основания да очакваме нещо ново при осъществяването на това решение с всичките му хубави страни и с някои рискове, които то крие. Ще направим в процеса на работата всичко възможно тези рискове да бъдат ликвидирани и постановката наистина да получи едно монументално звучене. Художественият съвет приема скиците на декора и костюмите с направените препоръки и бележки. Моля художника и режисьора незабавно да пристъпят към тяхната техническа реализация. Репетициите започват на 4 октомври плътно всеки ден и някъде към 20 декември планираме премиерата. Постановката е достатъчно сложна, декорът трябва навреме да бъде завършен за достатъчно репетиции на сцената и затова е необходимо колкото се може по-рано да бъде започнат от ателиетата, за да имат време за изработването му.

Закривам заседанието на художествения съвет

Протоколира:

А. Каракостова

/Антония Каракостова/

ПРОТОКОЛ

ОТ ЗАСЕДАНИЕТО НА ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ НА НАЦИОНАЛНИЯ
АКАДЕМИЧЕН ТЕАТЪР "ИВАН ВАЗОВ" ЗА ПРИЕМАНЕТО НА СКИЦИТЕ
НА СВЕТОСЛАВ ГЕНЕВ КЪМ ПОСТАНОВКАТА НА З.А. КРИКОР АЗАРЯН
"КРАЛ ЛИР" ОТ ШЕКСПИР

11 септември 1978

ПРИСЪСТВУВАЩИ:

- 1. Дико Фучеджиев
- 2. Филип Филипов
- 3. Крикор Азарян
- 4. Банчо Банов
- 5. Илияна Друмева
- 6. Антония Каракостова
- 7. Сава Хашъмов
- 8. Николина Лекова
- 9. Виолета Гиндева
- 10. Рачко Ябанджиев
- 11. Георги Черкелов
- 12. Виолета Бахчеванова
- 13. Светослав Генев
- 14. Кирил Неделчев
- 15. Венера Наследникова
- 16. Александър Григоров
- 17. Александър Панков
- 18. Владимир Карамихов
- 19. *Г. Димитров*
маайр Атанасов
- 20. Александра Маринова
- 21. *Здравко Петров*

ДИКО РУЧЕДЖИВЪВ - открива заседанието на художествения съвет с дневен ред обсъждане скиците на декора към постановката "Крал Лир" на художника Светослав Генев и му предоставя думата.

СВЕТОСЛАВ ГЕНЕВ - представя и пояснява скиците.

От многото възможности, които предоставя на творците трагедията на Шекспир, ние с режисьора - каза Св. Генев - се спряхме на едно единно решение на сценичното пространство, което да създава цялостна картина, цялостен образ на спектакъла. Това е една бяла стъпаловидна пирамида, която ще даде метафората за иерархичния, стъпаловиден модел на света на Лир. В пролога, както го замисляме с режисьора, всички герои ще бъдат вписани в нишите на тази пирамида - на върха Лир, под него неговите три дъщери, отдолу в един приблизителен иерархичен порядък останалите действащи лица. Трагедията ще започне от онзи ред на нещата и обществото, който предстои да се разруши в представите на Лир, да рухне и да се разпадне. Основното внушение, което сме търсили това е да създадем една цялостна картина, която да внушава пустота и всичко друго да се разгръща като епизоди на фона на този пустот. В хода на действието има възможности тази пирамида условно да се разцепи, да се пропука като айсберг, да се разпадне и вътре в комбинацията на нейните три съставни елемента да се разиграват отделните сцени като парафраза на пустота. Това ще стане в сцената на бурята - това е крушението на представите на Лир за света, в който е живял, той рухва пред очите му. Смятаме че ще се постигне метафората за катастрофата

в съзнанието на Лир и с пропукването и разпадането на пирамидата на отломъци. Свърхзадачата, ако мога така да се изразя, на решението ни е, че при трагическите сблъсъци с истината на живота, когато човек е изнесен на гребена на промените, човешкото съзнание не може да понесе тези промени. Отломъците от пирамидата ще дадат възможност за разиграването на различните епизоди и ще внушават легато образа на пустинята. В една от тях е приютът на Лир по време на бурята в пещерата. Друга ще бъде използвана като портал. Но всички тези комбинации за различните епизоди са модификация на цялостната картина - пустоша. За неговото внушение ние смятаме, че много ще допринесе бялата територия на пода, бялата фактура на пирамидата, черното небе над тях - нещо което ще внуши една по-абстрактна картина, малко напомняща лунен пейзаж. Потърсили сме съзнателно тази острота в декора и смятаме, че тя ще е адекватна на нерва на пиесата с нейните философски и емоционални върхове и падове. Затова в декора се движим в стойности от бяло до черно. По този начин промените в декора не са промени на цялостния образ, а негова модификация и тези промени надхвърлят рамките на техническата необходимост. Сами по себе си и в сценичното си движение тези отломъци ще внесат много динамика и драматизъм. Експресията на боя ще бъде предадена в тревожното катастрофално сближаване на обемите на тези отломъци - като два хълма, в чиято основа ще се води битката. Самите обемни в движението си един към друг явят агресивност, извисяват картината на метафорична висота. В пукнатините на тези отломъци като чер-

всичко в ябълка ще се вкопчат в двубой Едгар и Едмунд и в същото време сме потърсили и алюзията за техния бой като на арена, като древни гладиатори, наблюдавани от другите лица възкачили се по пукнатините на отломъците.

В екстериорните картини е търсено най-вече внушението за пустоша, за нищото. В тази черно бяла пустиня като въглен ще припламва червената мантия на Лир, Корделия, която е решена в топла оранжева гама, с един тъжен отенък в цветовете близо до земята.

Ще се използват и възможностите на колите - това тук са дълги голи маси, които са подредени в ритъма на стъпалособразната пирамида и сякаш я продължават безконечно. Това е сцената, когато на Лир е отказана храна. На скицата не можах да предам всички възможности и подробности на тази сцена. Над масите ще се вижда отначало гъстата гора на пиките на рицарите на Лир, които ще създават една ажурна стена и ние постепенно ще виждаме как оредяват редиците на рицарите и техните пикни.

За сцената на ослепяването на Глостър ние отново се връщаме към пирамидата, чиито прозорци-ниши в момента на ослепяването сме замислили да блеснат с много силна студена светлина. Ослепяването на Глостър ще стане след една салонна сцена на обед - тук ще звънят чаши, а някъде отвътре, зад белите стени на замъка ще долитат до нас стенанията на Глостър. В тази сцена ние търсим генезиса и механизма на жестокостта. На този салонен обед ще присъствува и сина на Глостър, който деликатно ще се стегли преди докарването на баща му. На стария Глостър ще бъде поднесена чаша в знак на примирие, ако той

отстъпи, но Глостър ще плисне в лицето на зет си чашата и освирепялия му зет ще се хвърли, за да избоде очите му. За решаването на самото избождане ние имаме още проблеми да решаваме. Имаме идеята върху Глостър да се хвърли ~~върху~~ ~~главата му~~ едно бяло покривало, което с избождането на очите му да се окървави, но в същото време да продължава да прикрива фигурата му, за да избегнем натурализма. В момента на избождането на очите от прозорците-ниши на замък ще плисне студената светлина на пирамидата. Замъкът ще се разцепи, за да погълне слепеца. С това ще завърши II част. Първата част ще завърши с Лир пред замъка, който се пропуква и с началото на бурята.

Картината на пустинята е парафраза на целия образ. В сцените на бурята Лир и Шута ще се движат с едно бавно блуждаещо движение като корабокрушеници в ледено море.

Сблъсъка на двата лагера го решаваме по следния начин. Лагера на французите внушава идеята на Корделия да върне Лир към неговото статукво. Това ще бъде една нова модификация на пирамидата. Лир ще бъде на върха ѝ отново, в ниша от тъл, заедно с лекаря. Лир ще осъмне сякаш на кратера на вулкан. И неговото слизане по тези стълби, опасали пирамидата, трябва да прозвучи като отказ от вертикалната връзка на краля с другите.

Английският лагер е даден като тревожен, горящ замък, в подножието на който става двубоя.

Няколко думи за костюмите - в тях се подчертава отново контрастът на декора бяло-черно с оловно-сиви преходи. Червеното ще се повтаря в костюмите с различна дозировка и нюанси - мантия, колан, подплата на наметка.

Режисьорът, за да избегне традиционното решение, поиска костюмът на Шута да бъде като една пародия на Лир. Неговата шапка обърната наопаки ще напомня корона - едно решение, което има плебейско-карнавална основа. Шутът има в костюма си голяма кожена яка и всичко в него нелепо трябва да звучи в атмосферата особено на пустота.

Костюмите на Шута и Лир са изградени привидно паралелно, но Шутът ще пародира Лир без да се изпада в безвкусице или игрива традиционност. Шутът това е безпардонната истина и затова външно е пародия на Лир с неговите заблуди.

В костюмите сме се постарали да повторим пирамидалния обем на декоративното решение. Като тропоска през костюмите и през цялата картина върви червеното и ще създава един тревожен, напрегнат ритъм. По време на митарствата на героите - костюмите им постепенно ще се превръщат в дрипи - ще достигат до своя парадоксален, нелеп вид. Те ще дадат другия вариант на разрухата, търсили сме едно наслояване на биографиите, което ще постигне лесно с две-три версии на един и същи костюм докато той се превърне накрая в жалка дрипа.

Не можах да ви запозная с още четири скици на костюми, които по ред причини тази сутрин като тръгнах за София не можах да взема от ателието си, но допълнително ще ви ги изпратя. Аз свърших.

ДИКОФ ФУЧЕДЖИЕВ. Дава думата за въпроси и изказвания.

ФИЛИП ФИЛИПОВ. За мене е ясно, че другарите Азарян и Генев дълбоко са премислили нещата. Експозето на художника ни въведе и към режисьорското експозе на постановката. Това, което ни се предлага е адекватно на намеренията им. Смятам,

че това е силно, изразително решение и дай боже и на сцената да се постигне същата експресивност, която има в скиците. Щом човек приеме концепцията на режисьора и художника, към декоративното решение нищо не би могло да се прибави - то отговаря на техните философски намерения. Особено интересна е находката с контрастиращите черно и бяло - за мен тя е много силна и много въздействаща. Харесвам декора и го приемам.

БАНЧО БАНОВ. И на мене декора ми прави силно впечатление, в нея наистина е залегнала философската и поетична концепция за която говори другарят Генев. Имам два въпроса - какво ще бъде финалното решение - при онази голяма човешка мисъл на Лир "Гледайте!" ще остане ли пирамидата или ще се изтегли с колите. Тук режисьорът и художникът има над какво да мислят и имат и време да мислят. Но това "Гледайте!" е най-кулминационният момент във философското прозрение на Лир и трябва да се намери и адекватното му декоративно решение за финала.

Има нещо, което ме смуцава. Този бял под в пропорцията си с тази бяла пресечена пирамида - да не се получи ефектът на хоцене по пясък. Би ми се искало да не се дава илюзия за пясък. Като фактура ми се ще тази пустиня да бъде по-скална, като лице олющено от едра шарка.

КРИКОР АЗАРЯН. Искам да направя едно допълнение към думите на художника. Ние ще правим една северна, зимна версия, действието ще се развива при сняг, върху сняг. Тези отломъци ще бъдат като айсберги, като снежна пустош ще е сцената. Ще играя на студ.

БАНЧО БАНОВ. Студ - това много ми допада. Костюмите са много хубави. Боя се от короната върху главата на Шута. Иначе идеята костюма на Шута да повтаря и пародира Лировия е интересно хрумване - но ми се ще по-асоциативно, по-фино да става това напомняне в двата костюма.

КИРИЛ НЕДЕЛЧЕВ. Приемам декора в неговата графична изразност и в обяснението на техническите намерения на художника и режисьора. Смятам, че неговата обемна графика ще даде сериозен образ на пиесата. Виждам, че доста механика е влючена - нещо което доста ще ангажира театъра за осъществяването на това начало на виждането на пиесата. Художникът и режисьорът трябва да намерят точната пропорция на обемите, за да има вертикална видимост от цялата зала. За костюмите бих направил една препоръка за по-точен адрес. Би ми се искало едно по-условно приближаване на костюмите към декора. Приемам решението.

ВЕНЕРА НАСЛЕДНИКОВА. Приветствувам решението и намерението на режисьора и художника за "Лир" и направо пристъпвам към костюмите. Основа на костюма при Генева е пенолата - тя още повече трябва да се подчертае като скелет на костюмното решение и ще се върже тогава по-точно с декора като най-стария първообраз на човешката дреха - свободно падаща по тялото с дупка за главата. Постановката е много сложна и проблемите с които най-вече ще се сблъска театъра е намирането на точните материали за костюма, звучането на текстила, съпоставянето на материалите. Другарят Генева в това отношение трябва много точно да прецени нещата. На добър час.

ГЕОРГИ ЧЕРКЕЛОВ. Респектира ме обединеното решение, на което са

да се почне с костюма на традиционния Шут и постепенно в хода на действието този костюм да се превръща в парадния на лировия костюм. Приемам иначе - даже с възторг и декора и костюмите.

НИКОЛИНА ЛЕКОВА. Силно впечатление ми прави декоративното решение. Костюмите наистина трябва да се поизчистят и да се приблизят към условността на декора. Имам един въпрос - тази пирамида, тези отломъци от какъв материал ще бъдат направени.

СВЕТΟΣЛАВ ГЕНЕВ. Пирамидата ще бъде конструктивна, масивна.

КРИКОР АЗАРЯН. Искам да отговоря на въпроса на Банчо Банов за финала. От експозете на Генев вече стана ясно, че за нас тази пирамида е един модел, една структура на обществото. Това са представите на Лир за обществото, с които започва трагедията и самата трагедия е критика на съществуващата структура на живота - говоря за Шекспировото време. Този образ, който повтаря структурата на кристала в хода на действието се пропуква, разцепва и във финала ние вече не можем да се върнем към първоначалния вид на пирамидата. Спрели сме се на два визуални образа за финала - първото е едно шествие между руините на представата на Лир за обществото. Другото решение е да се затвори структурата, но като мавзолей, като пантеон и да вгради телата, живота на тези хора, който сме проследили. Финалът ние го разглеждаме не толкова като отговор на "Вижте! Вижте!" а да се рамкира мисълта на цялото, кардиналния проблем на пиесата.

ДИКО БУЧЕДЖИЕВ. Като имам предвид изложението на художника и обясненията на режисьора пред нас наистина има едно изо-

бразително решение, което отговаря на развитите идеи. Имаме всички основания да очакваме нещо ново при осъществяването на това решение с всичките му хубави страни и с някои рискове, които то крие. Ще направим в процеса на работата всичко възможно тези рискове да бъдат ликвидираны и постановката наистина да получи едно монументално звучене. Художественият съвет приема скиците на декора и костюмите с направените препоръки и бележки. Моля художника и режисьора не забавно да пристъпят към тяхната техническа реализация. Репетициите започват на 4 октомври плътно всеки ден и излизат към 20 декември планираме премиерата. Постановката е достатъчно сложна, декорът трябва навреме да бъде завършен за достатъчно репетиции на сцената и затова е необходимо колкото се може по-рано да бъде започнат от ателиетата, за да имат време за изработването му.

Закривам заседанието на художествения съвет

Протоколира: *А. Каракостова*
/Антония Каракостова/